

Development of a Verbal Intelligence Training Package and Evaluation of Its Effectiveness on Marital Conflict Resolution and Marital Adjustment

1. Leila Rahimian Sabet^{id}: Department of Counseling, SR.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran

2. Aboutaleb Seadatee Shamir^{id*}: Department of Educational Psychology and Personality, SR.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran.

3. Mohammad Azad Abdollahpour^{id}: Department of Educational Psychology, Mah.C., Islamic Azad University, Mahabad, Iran

*Corresponding Author's Email Address: seadatee@srbiau.ac.ir

Abstract:

Objective: The present study aimed to develop a verbal intelligence training package and evaluate its effectiveness in improving marital conflict resolution and marital adjustment.

Methods and Materials: This mixed-method exploratory sequential study was conducted in two phases. In the qualitative phase, semi-structured interviews were carried out with 12 couples experiencing marital conflicts and 15 family psychology and couple therapy experts. Data were analyzed using Colaizzi's seven-step thematic analysis, resulting in six main categories: psychological-communicational factors, communicational performance, cultural-economic contexts, intervening factors, coping strategies, and outcomes. These categories formed the basis for a ten-session intervention package, whose content validity was confirmed by 15 experts using CVR and CVI indices. In the quantitative phase, a quasi-experimental pretest-posttest control group design with a two-month follow-up was employed. The sample included 24 couples with marital conflicts from Tehran counseling centers, selected purposively and randomly assigned to experimental and control groups. Data were collected using the Sanaei Marital Conflicts Questionnaire (2008) and the Spanier Marital Adjustment Scale (1976).

Findings: The results showed that the verbal intelligence training package significantly reduced marital conflicts and increased marital adjustment in the experimental group compared to the control group, and these effects persisted at the two-month follow-up. Multivariate analysis of variance (MANOVA) and repeated-measures ANOVA confirmed significant differences between pretest, posttest, and follow-up mean scores ($p < 0.001$).

Conclusion: The developed verbal intelligence training package can serve as an effective intervention to improve verbal communication, enhance marital adjustment, and reduce marital conflicts, providing practical guidance for family counselors and couple therapists.

Keywords: Training package, Verbal intelligence, Marital conflicts, Marital adjustment

How to Cite: Rahimian Sabet, L., Seadatee Shamir, A., & Abdollahpour, M. A. (2026). Development of a Verbal Intelligence Training Package and Evaluation of Its Effectiveness on Marital Conflict Resolution and Marital Adjustment. *Quarterly of Experimental and Cognitive Psychology*, 3(1), 1-18.

Received: 22 June 2025

Revised: 14 October 2025

Accepted: 21 October 2025

Initial Publish: 09 November 2025

Final Publish: 09 April 2026

Copyright: © 2026 by the authors.

Published under the terms and

conditions of Creative Commons

Attribution-NonCommercial 4.0

International (CC BY-NC 4.0) License.

تدوین بسته آموزشی هوش کلامی و بررسی اثربخشی آن بر بهبود حل تعارضات زناشویی و سازگاری زناشویی

۱. لیلا رحیمیان ثابت^{ID}: گروه مشاوره، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. ابوطالب سعادت شامیر^{ID}: گروه روان‌شناسی تربیتی و شخصیت، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

۳. محمد آزاد عبدالله پور^{ID}: گروه روان‌شناسی تربیتی، واحد مهاباد، دانشگاه آزاد اسلامی، مهاباد، ایران

*پست الکترونیک نویسنده مسئول: seadatee@srbiau.ac.ir

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر تدوین بسته آموزشی هوش کلامی و بررسی اثربخشی آن بر حل تعارضات زناشویی و سازگاری زناشویی بود.

مواد و روش‌ها: این پژوهش با رویکرد آمیخته و طرح اکتشافی متوالی در دو بخش کیفی و کمی انجام شد. در بخش کیفی، مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با ۱۲ زوج دارای تعارضات زناشویی و ۱۵ متخصص روان‌شناسی خانواده انجام گرفت و داده‌ها با روش تحلیل مضمون کلایزی تحلیل شدند. حاصل تحلیل، شناسایی شش مقوله اصلی شامل عوامل روانی-ارتباطی، عملکرد ارتباطی، زمینه‌های فرهنگی-اقتصادی، عوامل مداخله‌گر، راهبردهای مقابله‌ای و پیامدها بود که مبنای تدوین بسته آموزشی ده جلسه‌ای قرار گرفت. روایی محتوایی بسته با استفاده از شاخص‌های CVI و CVR و نظر ۱۵ متخصص تأیید شد. در بخش کمی، از طرح نیمه‌آزمایشی پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل و پیگیری دوماهه استفاده شد. جامعه آماری شامل ۲۴ زوج دارای تعارض زناشویی در شهر تهران بود که به‌صورت هدفمند انتخاب و به‌طور تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه تعارضات زناشویی ثنائی (۱۳۸۷) و مقیاس سازگاری زناشویی اسپانیر (۱۹۷۶) بود.

یافته‌ها: نتایج نشان داد اجرای بسته آموزشی هوش کلامی منجر به کاهش معنادار تعارضات زناشویی و افزایش معنادار سازگاری زناشویی در گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل شد و این اثرات در مرحله پیگیری دوماهه نیز پایدار ماند. آزمون‌های آماری تحلیل واریانس چندمتغیری (MANOVA) و اندازه‌گیری مکرر، تفاوت معنی‌داری میان میانگین نمرات پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری را تأیید کردند ($P < 0.01$).

نتیجه‌گیری: یافته‌ها حاکی از آن است که بسته آموزشی هوش کلامی طراحی شده می‌تواند به‌عنوان یک مداخله مؤثر در بهبود ارتباطات کلامی، کاهش تعارضات و افزایش سازگاری زناشویی مورد استفاده مشاوران و درمانگران خانواده قرار گیرد.

کلیدواژگان: بسته آموزشی، هوش کلامی، تعارضات زناشویی، سازگاری زناشویی

نحوه استناددهی: رحیمیان ثابت، لیلا، سعادت شامیر، ابوطالب، و آزاد عبدالله پور، محمد. (۱۴۰۵). تدوین بسته آموزشی هوش کلامی و بررسی اثربخشی آن بر بهبود حل تعارضات زناشویی و سازگاری زناشویی. فصلنامه روانشناسی تجربی و شناختی، ۳(۱)، ۱-۱۸.

تاریخ دریافت: ۱ تیر ۱۴۰۴

تاریخ بازنگری: ۲۲ مهر ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۲۹ مهر ۱۴۰۴

تاریخ چاپ اولیه: ۱۸ آبان ۱۴۰۴

تاریخ چاپ نهایی: ۲۰ فروردین ۱۴۰۵

مجوز و حق نشر: © ۱۴۰۵ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

Extended Abstract

Introduction

Family is the most fundamental social institution and plays a central role in the psychological, emotional, and social development of its members (Girma Shifaw, 2024). The quality of marital relationships serves as the core determinant of family stability and individual well-being, influencing mental health, life satisfaction, and the social functioning of partners (Pour Meqdad et al., 2024). However, marital conflict has increasingly been recognized as one of the most challenging phenomena undermining marital satisfaction and overall family functioning (Chung et al., 2023). Marital conflicts are typically characterized by incompatibility of needs, expectations, or beliefs that manifest through emotional, cognitive, and behavioral disagreements (Chiang & Bai, 2022). If left unresolved, such conflicts may evolve into destructive cycles that erode intimacy, trust, and long-term relational satisfaction, as well as negatively affect the psychological adjustment of children (Craft et al., 2021; Gong et al., 2023).

In modern family psychology, communication competence and emotional intelligence are considered major protective factors against marital discord (Aidoo et al., 2024). Among the multiple dimensions of intelligence, verbal intelligence—the capacity to think in words, communicate ideas effectively, and comprehend others' verbal messages—has been relatively neglected in marital research despite its crucial role in interpersonal problem-solving (Nikolaev & McGee, 2016). Verbal intelligence involves selecting appropriate words, understanding implicit meanings, managing tone and timing, and maintaining coherence and empathy in dialogue (Anghel, 2016). Individuals with higher verbal intelligence can navigate disagreement constructively, use linguistic cues to regulate emotions, and engage in problem-focused dialogue rather than avoidance or aggression (Abiodun et al., 2022).

Recent empirical evidence has reinforced the predictive power of various intelligences—especially verbal and

emotional intelligence—in marital stability and satisfaction. For instance, (Aspara et al., 2018) found that verbal intelligence predicted both the likelihood of marriage and its longevity. Similarly, (Valentina et al., 2021) demonstrated that emotional and linguistic intelligence contribute jointly to marital satisfaction, while (Aidoo et al., 2024) confirmed that emotional intelligence facilitates adaptive communication and conflict resolution in couples. These findings align with the idea that effective communication is not solely emotional but also cognitive and linguistic in nature (Paul et al., 1988).

In Iranian society, where traditional gender roles, socio-economic pressures, and cultural expectations intersect, the ability to maintain constructive communication has become even more critical (Allendorf, 2017; Yoo, 2022). Prior studies in this context have revealed that marital conflicts are often intensified by social norms, financial stressors, and limited verbal expressiveness (Pour Meqdad et al., 2024). According to (Sharif Nia et al., 2023), early maladaptive schemas and unresolved emotional wounds can further disrupt communication, whereas targeted interventions in linguistic and cognitive skills help reframe negative schemas and restore harmony between partners.

Educational and therapeutic approaches focused on intelligence enhancement have gained attention in the field of applied psychology. Research on psycho-educational interventions aimed at improving cognitive, crystallized, and emotional intelligences has demonstrated significant benefits for self-regulation, social adaptation, and mental health (Roghani et al., 2024; Shams et al., 2025; Zoli et al., 2024). For example, (Saadati Shami & Mousavi Fazli, 2022; Saadati Shami & Zahmatkesh, 2022) found that cognitive-training programs increased attention and reduced emotional reactivity in students, whereas (Ghaebi Mahandoost et al., 2022) emphasized the role of Islamic managerial intelligence in decision-making and interpersonal efficacy. Extending this line of reasoning to marital contexts, developing a verbal intelligence training package could

strengthen communicative clarity and emotional stability between spouses.

Nevertheless, despite robust theoretical foundations, few studies have directly addressed verbal intelligence in adult relational contexts. Most existing interventions focus on general communication skills or emotional awareness but neglect the linguistic-cognitive mechanisms that govern conflict dialogue (Marvat et al., 2022; Nazari, 2024). Therefore, the present research sought to fill this empirical gap by developing and validating a verbal intelligence training package tailored for married couples and evaluating its effectiveness in reducing marital conflicts and enhancing marital adjustment.

Methods and Materials

This research employed a mixed-methods exploratory sequential design consisting of two phases: qualitative development and quantitative evaluation.

In the qualitative phase, semi-structured interviews were conducted with 12 couples experiencing marital conflicts and 15 experts in family psychology and couple therapy. Additionally, 19 scholarly sources were analyzed to extract conceptual components related to verbal intelligence in marital contexts. Data were coded and analyzed using Colaizzi's seven-step thematic analysis, leading to the identification of six major categories: psychological-communicational factors, communicational performance, cultural-economic contexts, intervening variables (facilitators and barriers), coping strategies, and outcomes. These categories were used to construct a 10-session intervention protocol, each session focusing on a specific verbal skill such as active listening, emotional reflection, polite phrasing, empathy, and collaborative problem-solving. The content validity of the package was confirmed by 15 experts using the CVR and CVI indices.

In the quantitative phase, a quasi-experimental pretest-posttest control group design with a two-month follow-up was used. The sample consisted of 24 couples (48 individuals) with marital conflicts referred to counseling centers in Tehran during 2024. Participants were selected via

purposive sampling and randomly assigned to experimental ($n=12$ couples) and control ($n=12$ couples) groups. The experimental group received the verbal intelligence training package over ten weekly 90-minute sessions, while the control group received no intervention. Data collection instruments included the Sanaei Marital Conflicts Questionnaire (2008) and the Spanier Marital Adjustment Scale (1976). Data were analyzed using descriptive statistics, Shapiro-Wilk test for normality, Box's M test for covariance equality, Mauchly's sphericity test, and repeated-measures ANOVA with Greenhouse-Geisser correction.

Findings

In the qualitative phase, thematic analysis produced 110 initial open codes, refined to 62 after removing redundancies, which were then grouped into 11 axial categories and finally condensed into six selective themes forming the basis of the intervention model. These themes captured the psychological and communicational foundations of verbal intelligence in marital interactions. Expert evaluation indicated high content validity, with CVR and CVI indices exceeding recommended thresholds.

In the quantitative phase, descriptive statistics showed that the mean age of participants in the experimental group was 38.2 years ($SD = 5.10$) and in the control group 39.7 years ($SD = 4.43$), indicating demographic homogeneity. Educational levels ranged from associate to doctoral degrees, with most participants holding bachelor's or master's degrees.

The results of Box's M test ($F = 6.83, p = 0.001$) revealed a lack of covariance homogeneity; however, equality of group sizes permitted the continuation of repeated-measures analysis. Levene's test indicated homogeneity of variances ($p > 0.05$). MANOVA results (Wilks' Lambda = 0.140, $F = 82.6, p < 0.001, \eta^2 = 0.86$) confirmed a significant multivariate difference between groups across measurement times, accounting for 86% of the variance in dependent variables.

Within-subjects repeated-measures ANOVA demonstrated a significant main effect for time ($F = 48.3, p$

< 0.001) and a significant interaction between time and group ($F = 101.6$, $p < 0.001$, $\eta^2 = 0.69$). Post-hoc pairwise comparisons indicated significant differences between pretest and posttest ($F = 183.3$, $p < 0.001$) and between posttest and follow-up ($F = 76.04$, $p < 0.001$), confirming sustained improvement. Specifically, marital conflict scores significantly decreased in the experimental group from pretest to posttest, while marital adjustment scores significantly increased and remained stable during follow-up.

These findings collectively confirmed that participation in the verbal intelligence training package led to meaningful and enduring improvements in conflict resolution and marital adjustment among couples.

Discussion and Conclusion

The outcomes of this study demonstrated that strengthening verbal intelligence skills significantly reduces marital conflicts and enhances marital adjustment. These findings are consistent with existing theoretical models emphasizing the role of linguistic and emotional competence in marital well-being (Aidoo et al., 2024; Girma Shifaw, 2024). The improvement observed in the experimental group can be attributed to enhanced linguistic awareness, better control of tone and timing, and the development of empathic communication patterns. Training couples to articulate needs clearly and to employ “I-statements” instead of accusatory expressions appears to mitigate defensive reactions and promote emotional attunement.

The results also align with the neurocognitive perspective that underscores language’s centrality in emotion regulation and social cognition (Logsdon et al., 2021; Wraw et al., 2016). Verbal intelligence training may therefore activate

higher-order cognitive pathways that facilitate reflective thinking and emotional modulation during conflict. In socio-cultural terms, the program helped participants reinterpret traditional communication barriers within marriage—such as dominance, silence, or avoidance—and replace them with assertive yet respectful linguistic strategies, corroborating findings by (Allendorf, 2017) and (Yoo, 2022) on cultural moderation of marital conflict.

Furthermore, the present findings converge with (Nazari, 2024) and (Pour Meqdad et al., 2024), who found that therapeutic interventions focusing on cognitive and emotional flexibility lead to improved intimacy and relationship satisfaction. By enhancing linguistic precision and emotional empathy, the current intervention effectively bridged cognitive and affective processes underlying conflict. The significant and stable post-intervention outcomes suggest that verbal intelligence is not a fixed trait but a trainable capacity that can be systematically developed through structured psycho-educational programs (Roghani et al., 2024; Shams et al., 2025; Zoli et al., 2024).

From a practical standpoint, the present findings support the inclusion of verbal intelligence training as a preventive and therapeutic tool in marital counseling, premarital education, and family therapy contexts (Parsakia et al., 2023). The program’s focus on real-life dialogue exercises, empathy-building techniques, and linguistic self-monitoring provided participants with applicable tools for everyday interactions. Importantly, the maintenance of effects at the two-month follow-up highlights the durability of learned skills when reinforced through practice.

انتقال افکار و احساسات به شیوه‌ای دقیق و همدلانه اشاره دارد (Nikolaev)

(McGee, 2016 &). پژوهش‌ها نشان می‌دهند افرادی که از سطح بالاتری از هوش کلامی برخوردارند، در روابط بین‌فردی خود مؤثرتر عمل می‌کنند، به شیوه‌ای سازنده‌تر اختلاف‌ها را مدیریت می‌نمایند و سطح بالاتری از رضایت زناشویی را تجربه می‌کنند (Anghel, 2016).

هوش کلامی در تعامل با سایر مؤلفه‌های شناختی و هیجانی از جمله هوش هیجانی، نقش میانجی در حفظ ثبات و رضایت زناشویی ایفا می‌کند (Abiodun et al., 2022). بر اساس مدل‌های زوج‌درمانی نوین، بسیاری از تعارضات میان زوجین نه به دلیل اختلافات عینی، بلکه به علت ناتوانی در انتقال مؤثر پیام‌ها و درک متقابل رخ می‌دهد (Paul et al., 1988). در چنین شرایطی، مهارت‌های زبانی و گفتاری مؤثر می‌تواند بستر گفت‌وگوی سالم را فراهم کرده و از تبدیل تعارض به بحران جلوگیری کند (Girma Shifaw, 2024).

در دهه‌های اخیر، پژوهش‌های متعددی در زمینه ارتباط میان انواع هوش و رضایت زناشویی صورت گرفته است. برای مثال، پژوهش (Aspara et al., 2018) نشان داد که انواع مختلف هوش، به‌ویژه هوش کلامی و هیجانی، می‌توانند پیش‌بینی‌کننده احتمال ازدواج پایدار و موفق باشند. همچنین یافته‌های (Valentina et al., 2021) بیان می‌کند که سطح بالاتر هوش هیجانی و کلامی با افزایش رضایت زناشویی و کاهش میزان تعارض همراه است. به‌علاوه، مطالعه (Aidoo et al., 2024) نشان داد که هوش هیجانی و توانایی‌های کلامی به‌طور مستقیم بر سازگاری و تعاملات مثبت میان همسران اثرگذارند.

در حوزه روان‌شناسی خانواده، مفهوم سازگاری زناشویی به عنوان یکی از شاخص‌های کلیدی عملکرد زوجین مطرح است و بیانگر توانایی همسران در تطبیق با شرایط، تفاهم متقابل و همکاری برای دستیابی به اهداف مشترک

خانواده به‌عنوان بنیادی‌ترین نهاد اجتماعی، نقشی اساسی در شکل‌گیری سلامت روانی، رشد هیجانی و شکوفایی اجتماعی اعضا دارد. روابط میان همسران، هسته مرکزی پویایی خانواده محسوب می‌شود و هرگونه اختلال در این روابط می‌تواند پیامدهای گسترده‌ای بر سایر ابعاد زندگی فردی و خانوادگی برجای گذارد (Girma Shifaw, 2024). پژوهش‌های متعدد نشان داده‌اند که کیفیت رابطه زناشویی با شاخص‌های مختلفی از جمله رضایت زناشویی، سازگاری، صمیمیت، اعتماد و تعهد ارتباط مستقیم دارد (Pour Meqdad et al., 2024). در مقابل، تعارضات زناشویی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده ثبات خانواده مطرح است و می‌تواند منجر به بی‌ثباتی عاطفی، کاهش عملکرد والدینی، افزایش اضطراب و در نهایت فروپاشی خانواده شود (Chung et al., 2023).

تعارض زناشویی نوعی ناهماهنگی در نیازها، انتظارات و باورهای همسران است که به شکل اختلافات رفتاری، عاطفی و شناختی ظاهر می‌شود (Chiang & Bai, 2022). این تعارضات اگر به شیوه‌ای مؤثر حل نشوند، به چرخه‌های منفی ارتباطی تبدیل می‌گردند که نه تنها رضایت زناشویی را کاهش می‌دهند بلکه می‌توانند تأثیرات بلندمدتی بر سلامت روان اعضای خانواده به‌ویژه کودکان بر جای گذارند (Gong et al., 2023). پژوهش‌های اخیر نشان داده‌اند که وجود تعارضات حل‌نشده می‌تواند پیش‌بینی‌کننده بروز افسردگی و مشکلات هیجانی در فرزندان باشد (Craft et al., 2021).

درک و مدیریت تعارضات زناشویی مستلزم برخورداری از مجموعه‌ای از توانایی‌های ارتباطی و هیجانی است. در این میان، مفهوم هوش کلامی به‌عنوان یکی از ابعاد مهم هوش‌های چندگانه گاردنر، نقش برجسته‌ای در بهبود تعاملات میان‌فردی دارد (Yousefi & Salahi, 2020). هوش کلامی به توانایی درک، استفاده مؤثر از زبان، تحلیل پیام‌ها، انتخاب واژگان مناسب و

- است (Nazari, 2024). سازگاری زناشویی، مجموعه‌ای از مؤلفه‌های شناختی، عاطفی و رفتاری است که از طریق ارتباطات سالم و گفت‌وگوهای مؤثر میان زوجین شکل می‌گیرد (Yoo, 2022).
- از دیدگاه اجتماعی و فرهنگی، زمینه‌های فرهنگی و اقتصادی نیز در شکل‌گیری و شدت تعارضات زناشویی نقش دارند. پژوهش (Allendorf, 2017) نشان داد که انتظارات اجتماعی، نقش‌های جنسیتی و الگوهای فرهنگی می‌توانند در نحوه بروز تعارضات زناشویی و راهکارهای مقابله با آن‌ها مؤثر باشند. در همین راستا، مطالعه (Fathi et al., 2013) نیز به این نتیجه رسید که بی‌وفایی و نارضایتی زناشویی غالباً ریشه در ناتوانی زوجین در مدیریت تعارضات روزمره دارد. افزون بر این، پژوهش (Abdolmaleki & Azadeh, 2015) تأکید کرد که ضعف در مهارت‌های ارتباطی و گفتاری از عوامل اصلی بروز خیانت زناشویی محسوب می‌شود.
- در ایران نیز با توجه به تغییرات فرهنگی و فشارهای اقتصادی، تعارضات زناشویی به یکی از مسائل رایج در مراکز مشاوره خانواده تبدیل شده است (Pour Meqdad et al., 2024). پژوهش (Sharif Nia et al., 2023) نشان داده است که ناملایمات دوران کودکی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه می‌توانند از طریق الگوهای ذهنی منفی، ارتباط زوجین را دچار اختلال کنند. در چنین شرایطی، آموزش مهارت‌های زبانی و گفت‌وگویی مؤثر، فرصتی برای بازسازی تعاملات فراهم می‌آورد.
- بر اساس نظریه‌های یادگیری، مهارت‌های کلامی از طریق آموزش و تمرین قابل ارتقاء هستند (Roghani et al., 2024). برنامه‌های آموزشی متعددی برای بهبود هوش‌های مختلف از جمله هوش هیجانی و شناختی طراحی شده‌اند و اثربخشی آن‌ها در ارتقاء کارکردهای شناختی، اجتماعی و هیجانی افراد اثبات شده است (Zoli et al., 2024). به عنوان نمونه، بسته‌های
- مداخله‌ای مبتنی بر هوش متبلور و سیال در بهبود تنظیم هیجان و عملکرد اجتماعی دانش‌آموزان تأثیرگذار بوده‌اند (Shams et al., 2025).
- در همین راستا، پژوهش‌های (Saadati Shami & Mousavi Fazli, 2022; Saadati Shami & Zahmatkesh, 2022) نیز نشان دادند که آموزش مهارت‌های ادراکی و شناختی می‌تواند باعث بهبود توانایی‌های ارتباطی و کاهش اختلالات توجه شود. همچنین یافته‌های (Ghaebi Mahandoost et al., 2022) تأکید می‌کند که هوش مدیریتی اسلامی به‌عنوان شکلی از هوش موفق، در بهبود ارتباطات سازمانی و تصمیم‌گیری‌های اجتماعی نقش دارد که این امر قابل تعمیم به روابط بین‌فردی و زناشویی نیز هست.
- از دیدگاه عصب‌شناختی، نقش زبان در تعاملات بین‌فردی و سازگاری شناختی، موضوع مطالعات متعددی بوده است. پژوهش (Logsdon et al., 2021) نشان می‌دهد که شبکه‌های عصبی مرتبط با زبان و گفتار در تنظیم هیجانات و پردازش اطلاعات اجتماعی نقش کلیدی دارند. همچنین یافته‌های (Wraw et al., 2016) و (Rosiña et al., 2020) نشان داده‌اند که هوش کلامی و شناختی به‌طور غیرمستقیم با سلامت روان و کیفیت زندگی رابطه دارد.
- از منظر روان‌شناسی تربیتی، رشد مهارت‌های کلامی در دوران کودکی می‌تواند بنیان شکل‌گیری روابط اجتماعی سالم در بزرگسالی را فراهم سازد (Khandan, 2005). همچنین هوش کلامی در بزرگسالان با مهارت‌های همدلی، شنیدن فعال و درک هیجانات دیگران پیوند دارد (Batool & Kbalid, 2009). آموزش این مهارت‌ها می‌تواند نقش پیشگیرانه‌ای در بروز تعارضات زناشویی ایفا کند (Sudani et al., 2012).
- یافته‌های (Mohammadi & Saadati Shami, 2019) و (Marvat et al., 2022) نیز نشان داده‌اند که تقویت هوش‌های شناختی و اقتصادی از

طریق آموزش‌های هدفمند، نه تنها بر تصمیم‌گیری منطقی و خودتنظیمی شناختی اثر دارد بلکه به بهبود کیفیت تعاملات زناشویی منجر می‌شود. از سوی دیگر، پژوهش (Navabinejad et al., 2024) با بررسی نقش میانجی هوش هیجانی در رابطه میان تعارضات زناشویی و گرایش به خیانت، نشان داد که مداخلات مبتنی بر ارتقاء هوش می‌توانند از بروز ناراضی‌های عاطفی جلوگیری کنند.

پژوهش (Parsakia et al., 2023) با بهره‌گیری از مدل وابستگی متقابل بازیگر-هم‌سر (APIM) نیز تأکید کرده است که هوش هیجانی و کلامی هر یک از زوجین به‌صورت متقابل بر سطح تعارض و رضایت همسر تأثیرگذار است. این نتایج نشان می‌دهد که رویکردهای زوج‌درمانی آینده باید تمرکز خود را بر آموزش مهارت‌های زبانی، گفت‌وگویی و درک متقابل بگذارند. همچنین (Aidoo et al., 2024) و (Girma Shifaw, 2024) هر دو بر نقش میانجی ارتباطات زناشویی در کاهش تعارض و افزایش سازگاری تأکید داشته‌اند.

به‌طور کلی، مرور پیشینه داخلی و خارجی حاکی از وجود شکاف پژوهشی در زمینه طراحی و آزمون بسته‌های آموزشی مبتنی بر هوش کلامی در حوزه روابط زناشویی است. در حالی که بسته‌های آموزشی متعددی در زمینه مهارت‌های ارتباطی و هیجانی تدوین شده‌اند، اما نقش هوش کلامی به‌صورت خاص کمتر مورد توجه قرار گرفته است. در ایران نیز مداخلات علمی معدودی در این زمینه صورت گرفته و اغلب پژوهش‌ها به آموزش مهارت‌های عمومی ارتباطی بسنده کرده‌اند (Goran Savadkoobi et al., 2023; Saadati Shami, 2023).

از سوی دیگر، پژوهش (Naeem et al., 2021) تأکید می‌کند که ضعف در مهارت‌های گفتاری و خودابرازی می‌تواند منجر به سرکوب هیجانات و بروز افسردگی در زنان متأهل گردد. بنابراین، آموزش هدفمند مهارت‌های

کلامی می‌تواند ضمن بهبود تعاملات، از بروز تعارضات پنهان و ناراضی‌های عاطفی جلوگیری کند. به‌علاوه، (Yu & Liu, 2021) نشان داد که تغییر نقش‌های اجتماعی و شغلی زنان، نیاز به بازتعریف الگوهای گفت‌وگو و تعامل در روابط زناشویی را افزایش داده است.

بر این اساس، طراحی یک بسته آموزشی مبتنی بر هوش کلامی که به آموزش مهارت‌های زبانی، شنیداری، همدلی و حل مسئله در موقعیت‌های زناشویی بپردازد، می‌تواند گامی مؤثر در بهبود کیفیت روابط زناشویی، کاهش تعارضات و افزایش سازگاری همسران باشد.

بنابراین، هدف پژوهش حاضر تدوین بسته آموزشی هوش کلامی و بررسی اثربخشی آن بر بهبود حل تعارضات زناشویی و سازگاری زناشویی است.

روش‌شناسی پژوهش

در این پژوهش به‌منظور تدوین بسته آموزشی هوش کلامی و بررسی اثربخشی آن بر حل تعارضات زناشویی و سازگاری زناشویی، از روش ترکیبی اکتشافی متوالی استفاده شد. در بخش کیفی، داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با ۱۲ زوج دارای تجربه تعارضات زناشویی و ۱۵ متخصص روان‌شناسی خانواده و مشاوره زوجین به‌روش هدفمند و گلوله‌برفی گردآوری شد و تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. تحلیل داده‌ها با روش تحلیل مضمون و محتوای کیفی انجام گرفت و بر اساس آن مؤلفه‌ها و مهارت‌های مرتبط با هوش کلامی استخراج و چارچوب اولیه بسته آموزشی طراحی شد. اعتبار محتوایی بسته و سؤالات ارزیابی با نظر متخصصان و محاسبه ضریب توافق و نسبت روایی محتوایی (CVR) بررسی و نسخه نهایی پس از اصلاحات تهیه گردید. در بخش کمی، طرح نیمه‌آزمایشی پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل و مرحله پیگیری به‌کار رفت. جامعه آماری شامل زوجین دارای تعارضات زناشویی مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر تهران در سال ۱۴۰۳

بود که به صورت هدفمند انتخاب شدند. سپس ۲۴ زوج واجد شرایط پس از کسب رضایت آگاهانه به طور تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۲ زوج) و کنترل (۱۲ زوج) گمارده شدند. گروه آزمایش طی ۱۰ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای در طول ۱۰ هفته بسته آموزشی هوش کلامی را دریافت کردند، در حالی که گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه‌های تعارضات زناشویی و سازگاری زناشویی، چک‌لیست جمعیت‌شناختی و سؤالات مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود که روایی محتوایی آن‌ها مورد تأیید قرار گرفت.

۱. پرسشنامه تعارضات زناشویی: این پرسشنامه شامل ۵۴ سؤال است که توسط ثنائی در سال ۱۳۸۷ برای سنجیدن تعارض‌های زناشویی ساخته شد. نمره‌گذاری پرسشنامه بر اساس یک لیکرت پنج‌درجه‌ای (هرگز= ۱ بندرت= ۲ گاهی= ۳، اکثراً= ۴ همیشه= ۵) انجام می‌گیرد. حداقل نمره ۵۴ و حداکثر نمره ۲۷۰ است و نمرات بالا به معنی تعارض و اختلاف بیشتر و نمره پایین به معنی تعارض و اختلاف کمتر است. ثنائی پرسشنامه تجدیدنظر شده تعارضات زناشویی را بر روی ۱۲۰ تن شامل ۴۸ مرد و ۷۲ زن دارای تعارضات زناشویی مراجعه‌کننده به مراجع قضایی شهر تهران و نیز یک گروه کنترل شمال ۱۵۰ زوج عادی (۶۸ مرد و ۸۲ زن) به کار گرفت. روایی محتوا به روش کیفی بر اساس نظر ۱۰ تن از مدرسین گروه مشاوره دانشگاه تهران و خوارزمی بالای ۰/۷۰ ارزیابی شد. همچنین پایایی پرسشنامه به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ بر روی نمونه فوق برای کل پرسشنامه ۰/۹۶ به دست آمد. آلفای کرونباخ محاسبه شده در پژوهش حاضر ۰/۸۸ بود.

۲. پرسشنامه سازگاری زناشویی: مقیاس سازگاری زناشویی توسط اسپانیر (۱۹۷۶) به منظور سنجش سازگاری زناشویی میان زن و

شوهرها یا هر دونفری که باهم زندگی می‌کنند، تدوین شده است. این مقیاس دارای ۳۲ سؤال و چهار بعد می‌باشد که شامل سازگاری زناشویی، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸ و ۱۵ و ابراز محبت، ۴، ۶، ۲۹، ۳۰ است. برای نمره‌گذاری، تمام نمرات با یکدیگر جمع می‌شوند و در این پرسشنامه هیچ‌کدام از گویه‌ها، معکوس نمره‌گذاری نمی‌شوند. نمره کلی بین ۰ تا ۱۵۱ متغیر است که یک نمرات برابر یا بیشتر از ۱۰۰ به معنی سازگاری افراد و نمرات کمتر از ۱۰۰ به معنی وجود ناسازگاری زناشویی می‌باشد. پایایی پرسشنامه به شیوه آلفای کرونباخ در مطالعه اسپانیر (۱۹۷۶) ۰/۹۶ به دست آمد که نشان داد از همسانی درونی خوبی برخوردار است. همسانی درونی خرده مقیاس‌ها بین خوب تا عالی است. رضایت دونفری، ۰/۹۴، همبستگی دونفری، ۰/۸۱، توافق دونفری ۰/۹۰ و ابراز محبت ۰/۷۳ است. این مقیاس از روایی همزمان نیز برخوردار است و با مقیاس رضایت زناشویی لاک-والاس ضریب همبستگی دارد. در پژوهش محبوبی قرخلو و همکاران (۱۳۹۷) پایایی این مقیاس از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۴ به دست آمد. همچنین این مقیاس با روش بازآزمایی و بافاصله ۱۰ روز روی نمونه‌ای متشکل از ۱۲۰ نفر از زوجها (۶۰ مرد و ۶۰ زن) اجرا گردید و برای میزان همبستگی از روش گشتاوری پیرسون استفاده شد. ضریب همبستگی بین نمرات زوجها طی دوبار اجرا در کل نمرات ۰/۸۶، مقیاس رضایت زناشویی ۰/۶۸، مقیاس همبستگی دونفری ۰/۷۱ و مقیاس ابزار محبت ۰/۶۱ به دست آمده است. آلفای کرونباخ گزارش شده در پژوهش حاضر نیز ۰/۹۱ بود.

پروتکل طراحی شده در این پژوهش شامل ده جلسه آموزشی پیاپی بود که به صورت گروهی و با هدف ارتقای هوش کلامی زوجین اجرا شد. در جلسه نخست، شرکت کنندگان با مفهوم هوش کلامی و اهمیت آن در روابط زناشویی آشنا شدند؛ تفاوت آن با سایر انواع هوش ها به ویژه هوش هیجانی تبیین گردید و نقش آن در افزایش رضایت زناشویی، بهبود کیفیت روابط و کاهش تعارضات مورد بررسی قرار گرفت. در این جلسه، زوجین سه نمونه گفت و گوی روزانه (دو موفق و یک ناموفق) را نوشته و نقاط قوت و ضعف هر گفت و گو را تحلیل کردند تا درک اولیه ای از الگوهای ارتباطی خود به دست آورند. در جلسه دوم، مهارت های بنیادین تعامل کلامی از جمله گوش دادن فعال، سکوت هدفمند، تمرکز بر پیام اصلی، کنترل لحن صدا و استفاده از زبان بدن آموزش داده شد؛ شرکت کنندگان تمرین عملی گوش دادن فعال را با همسر خود انجام داده و تغییر واکنش او را ثبت کردند. در جلسه سوم، به شناسایی موانع و سوءبرداشت های رایج در گفت و گوهای زناشویی پرداخته شد؛ شرکت کنندگان سه مانع ارتباطی معمول را شناسایی و برای هر کدام یک جمله جایگزین مؤدبانه یا مثبت طراحی کردند تا توانایی بازسازی زبانی خود را افزایش دهند. در جلسه چهارم، به اصلاح سبک گفت و گو در زمان تعارض اختصاص داده شد و تکنیک «من پیام می دهم» برای بیان احساسات و نیازها بدون سرزنش همسر آموزش داده شد؛ تمرین ها شامل بازنویسی جملات پرخاشگرانه به شکل همدلانه و محترمانه بود. در جلسه پنجم، نقش عوامل محیطی و فرهنگی نظیر فشارهای مالی، باورهای خانوادگی و دخالت اطرافیان در شکل گیری تنش های زناشویی بررسی شد؛ شرکت کنندگان سه عامل چالش زا را فهرست و برای هر یک راهکار عملی نوشتند. در جلسه ششم، بر تقویت عوامل تسهیل کننده و کاهش عوامل بازدارنده تمرکز شد؛ شرکت کنندگان در سه موقعیت روزمره از جملات مثبت به جای منفی استفاده کرده و واکنش همسر را ثبت نمودند؛ سپس در گروه درباره اثر زبان مثبت بر

احساس امنیت هیجانی بحث کردند. در جلسه هفتم، موضوع مدیریت هیجان در گفت و گوها مطرح شد و زوجین با روش های کنترل خشم، مکث آگاهانه و تنفس دیافراگمی آشنا شدند تا پیش از واکنش در موقعیت های تعارضی آرام سازی ذهنی انجام دهند. در جلسه هشتم، مهارت حل مسئله مشترک و تصمیم گیری مشارکتی آموزش داده شد؛ زوجین با انتخاب یک موضوع واقعی مانند برنامه ریزی آخر هفته، مراحل شناسایی مسئله، طرح گزینه ها، مذاکره و توافق نهایی را تمرین کردند. جلسه نهم با هدف تقویت همدلی و صمیمیت برگزار شد؛ در این جلسه زوجین گفت و گویی درباره یک خاطره خوش انجام داده و احساسات یکدیگر را بازتاب دادند تا یاد بگیرند چگونه از بازخورد عاطفی مثبت برای افزایش نزدیکی هیجانی بهره ببرند. در نهایت، جلسه دهم به مرور محتوای دوره و استمرار تمرین ها اختصاص یافت؛ شرکت کنندگان ضمن ارزیابی پیشرفت خود، برنامه ای هفتگی برای ادامه تمرین ها در دو هفته آینده تدوین کردند تا یادگیری شان تثبیت شود. این پروتکل به صورت نظام مند از مباحث شناختی و زبانی آغاز و با تمرین های عاطفی و همدلانه به پایان رسید تا ضمن ارتقای مهارت های گفت و گویی، توانایی مدیریت تعارض، ابراز نیاز، درک متقابل و تداوم رابطه رضایت بخش در زندگی مشترک تقویت گردد. داده ها در سه مرحله (پیش آزمون، پس آزمون و پیگیری دوماهه) جمع آوری و با استفاده از روش آماری تحلیل واریانس با اندازه گیری مکرر در نرم افزار SPSS تحلیل شد.

یافته ها

یافته های پژوهش حاضر نشان داد که در بخش کیفی، پس از انجام ۱۵ مصاحبه و رسیدن به اشباع نظری، ۱۲ مصاحبه اولیه برای تحلیل انتخاب شد و در فرایند کدگذاری ۱۱۰ کد باز استخراج گردید که با حذف موارد تکراری، ۶۲ کد باقی ماند. در مرحله کدگذاری محوری ۱۱ مقوله و در نهایت ۶ مقوله انتخابی شامل عوامل روانی-ارتباطی، عملکرد ارتباطی، زمینه های فرهنگی-

اقتصادی، مداخله‌گرها، راهبردهای مقابله‌ای و پیامدها شناسایی شد که مبنای تدوین بسته آموزشی هوش کلامی قرار گرفت. در ادامه، بسته آموزشی طراحی‌شده با نظر ۱۵ متخصص اعتبارسنجی شد و نتایج شاخص‌های CVR و CVI نشان داد که روایی محتوایی آن در سطح مطلوب قرار دارد. همچنین، نتایج مطالعه مقدماتی بر روی ۴ زوج نشان داد که میانگین نمرات تعارضات زناشویی در مرحله پس‌آزمون نسبت به پیش‌آزمون کاهش و میانگین نمرات سازگاری زناشویی افزایش یافته و این روند در مرحله پیگیری نیز تا حدودی پایدار مانده است. در بخش کمی نتایج توصیفی پژوهش نشان داد میانگین سنی شرکت‌کنندگان در گروه مداخله ۳۸/۲ سال (انحراف معیار ۵/۱۰) و در گروه گواه ۳۹/۷ سال (انحراف معیار ۴/۴۳) بود که تفاوت معناداری بین دو گروه مشاهده نشد؛ بنابراین دو گروه از نظر سن همگن بودند. همچنین از نظر سطح تحصیلات، بیشترین فراوانی در هر دو گروه مربوط به دیپلم (۵۶/۳ درصد)، سپس کارشناسی (۲۰/۸ درصد) و کاردانی (۲۲/۹ درصد) بود. بررسی میانگین متغیرهای اصلی نشان داد که میانگین تعارضات زناشویی در پیش‌آزمون دو گروه تفاوت چندانی نداشت، اما پس از مداخله، کاهش چشمگیری در گروه مداخله نسبت به گروه کنترل مشاهده شد که در مرحله پیگیری نیز حفظ گردید. در مقابل، میانگین سازگاری زناشویی که در مرحله

پیش‌آزمون در دو گروه مشابه بود، پس از اجرای بسته هوش کلامی در گروه آزمایش افزایش معناداری نسبت به گروه گواه نشان داد و این افزایش در پیگیری نیز تداوم یافت. نتایج بررسی مفروضه‌های آماری نشان داد که در آزمون شاپیرو-ویلک، توزیع داده‌های مربوط به متغیرهای وابسته در هر دو گروه آزمایش و کنترل و در هر سه مرحله پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری از نرمالیتی برخوردار بود ($p > 0.05$). آزمون باکس برای بررسی تقارن مرکب ماتریس کوواریانس انجام شد که مقدار آماره باکس برابر با ۱۶۷.۰۹، مقدار F برابر با ۶.۸۳ و سطح معناداری ۰.۰۰۱ به دست آمد؛ بنابراین فرض همگنی ماتریس کوواریانس رد شد، اما با توجه به مساوی بودن حجم گروه‌ها، این تخطی قابل چشم‌پوشی است. در ادامه، آزمون کرویت ماچلی با آماره ۱.۶۱۸ و سطح معناداری ۰.۰۰۱ نشان داد که پیش‌فرض یکنواختی کوواریانس‌ها برقرار نیست و لذا از تصحیح گرین‌هاوس-گیسر برای تحلیل واریانس اندازه‌گیری مکرر استفاده شد. همچنین نتایج آزمون لوین برای بررسی همگنی واریانس‌ها در مراحل پیش‌آزمون ($F=0.86$ ، $p=0.35$)، پس‌آزمون ($F=0.51$)، و پیگیری ($F=0.31$ ، $p=0.57$) نشان داد که فرض همگنی واریانس‌ها برقرار است ($p > 0.05$) و می‌توان تحلیل واریانس مکرر را با اطمینان انجام داد.

جدول ۱. نتایج آزمون معناداری تحلیل واریانس چند متغیری (MANOVA) در گروه‌های مورد پژوهش

نام آزمون	مقدار	F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	سطح معنی‌داری	مجذور اتا
آزمون پیلای	۰/۸۶۰	۸۲/۶	۵	۴۲	۰/۰۰۱	۰/۸۶۰
آزمون لامبدای ویلکز	۰/۱۴۰	۸۲/۶	۵	۴۲	۰/۰۰۱	۰/۸۶۰
آزمون اثر هتلینگ	۶/۱۲	۸۲/۶	۵	۴۲	۰/۰۰۱	۰/۸۶۰
آزمون بزرگترین ریشه روی	۶/۱۲	۸۲/۶	۵	۴۲	۰/۰۰۱	۰/۸۶۰

چنانکه اطلاعات جدول فوق نشان می‌دهد، با کنترل اثر پیش‌آزمون‌ها، شاخص لانداوی ویلکز در سطح ۰/۰۱ معنی دار است (Wilks ۰/۱۴۰). $\Lambda = 0.86$ ، $F = 82.6$ ، $P = 0.001$ ، $\eta^2 = 0.86$. به عبارت دیگر می‌توان

ادعا کرد که در متغیرهای مورد بررسی بین گروه آزمایش و گواه تفاوت معنی‌داری وجود دارد. همچنین مجذور سهمی اتا حامی از آن است که ۰/۸۶ درصد از تغییرات همزمان متغیرهای وابسته مرتبط به گروه آزمایش است.

جدول ۲. خلاصه آزمون تحلیل واریانس ساده اثرات درون گروهی و برون گروهی

منبع تغییرات	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	سطح معنی داری	اندازه اثر
بین آزمودنی	۳۲۴۶/۸	۱	۳۲۴۶/۸	۲۹/۱	۰/۰۰۱	۰/۳۸۸
خطا	۱۷۱۷/۰۶	۴۶	۶۱/۳			
درون آزمودنی	۸۰۲۱/۵	۱/۲۹	۶۱۸۳/۹	۴۸/۳	۰/۰۰۱	۰/۵۱۳
عامل و گروه	۱۶۸۵۲/۳	۱/۲۹	۱۲۹۹۱/۸	۱۰۱/۶	۰/۰۰۱	۰/۶۸۸
خطا (عامل)	۷۶۲۹/۶	۵۹/۶	۱۲۷/۸			

است ($p=0/001$, $F=101/6$, $F_{Greenhouse-Geisser}=16852/3$).

به عبارت دیگر حداقل بین دو مرحله از مراحل تعارضات و سازگاری زناشویی بین گروه‌های مداخله و کنترل، تفاوت معنی داری وجود دارد؛ بنابراین به منظور بررسی اینکه تفاوت‌ها مربوط به کدام یک از مراحل اندازه‌گیری در گروه‌هاست، از آزمون مقابله‌ای یا دوبه‌دوی درون آزمودنی استفاده شد که خلاصه نتایج آن در جدول ۶ نشان داده شده است.

نتایج ساده تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر درون موردی بر مبنای

گرین هاوس گیسر، نشان می‌دهد که اثر اصلی عامل در سطح $0/01$ معنی دار است ($p=0/001$, $F=48/3$, $F_{Greenhouse-Geisser}=8021/5$) این نتیجه بدان معنی است که بین نمره عامل‌ها (پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری) متغیرهای پژوهش بدون در نظر گرفتن گروه، تفاوت معنی داری وجود دارد. همچنین اثر تعاملی گروه با عامل (مراحل اندازه‌گیری) در سطح $0/01$ معنی دار

جدول ۷. آزمون مقابله‌ای درون آزمودنی متغیرهای پژوهش در اندازه‌گیری‌های مکرر

منبع تغییرات	مقایسه‌های دوبه‌دو	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	نسبت F	سطح معناداری	اندازه اثر
عامل	پیش‌آزمون با پس‌آزمون	۸۶۳/۰۴	۱	۸۶۳/۰۴	۱۸۳/۳	۰/۰۰۱	۰/۷۹۹
	پس‌آزمون با پیگیری	۱۴۶۱/۸	۱	۱۴۶۱/۸	۷۶/۰۴	۰/۰۰۱	۰/۶۲۳
عامل × گروه	پیش‌آزمون با پس‌آزمون	۱۱۲۰/۱	۱	۱۱۲۰/۱	۲۳۷/۹	۰/۰۰۱	۰/۸۳۸
	پس‌آزمون با پیگیری	۳۲۵/۰۹	۱	۳۲۵/۰۹	۱۶/۹	۰/۰۰۱	۰/۲۶۹
خطا	پیش‌آزمون با پس‌آزمون	۲۱۶/۵	۴۶	۴/۷۰			
	پس‌آزمون با پیگیری	۸۸۴/۳	۴۶	۱۹/۲			

معنی دار است ($p=0/001$, $F=76/04$) و F به دست آمده مربوط پس‌آزمون و پیگیری با در نظر گرفتن گروه نیز، در سطح $0/01$ معنی دار می‌باشد ($p=0/001$, $F=16/9$)؛ یعنی اختلاف نمره پیگیری و پس‌آزمون در دو گروه مداخله و گروه کنترل معنی داری است؛ بنابراین با توجه به این نتایج می‌توان گفت بسته هوش کلامی بر بهبود تعارضات و سازگاری زناشویی مؤثر است.

بر اساس اطلاعات جدول بالا، اثر اصلی عامل در پیش‌آزمون و پس‌آزمون

معنی دار است ($p=0/001$, $F=183/3$) از طرفی اثر تعاملی عامل و گروه معنی دار می‌باشد ($p=0/001$, $F=163/1$)، مقایسه میانگین‌ها در اطلاعات توصیفی نیز نشان می‌دهد نمره تعارضات و سازگاری زناشویی در گروه مداخله نسبت به گروه کنترل در پس‌آزمون نسبت به پیش‌آزمون بهبود نشان می‌دهد، یعنی بسته هوش کلامی در گروه مداخله مؤثر بوده است. همچنین نتایج جدول فوق نشان می‌دهد اثر اصلی پس‌آزمون و پیگیری در سطح $0/01$

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که اجرای بسته آموزشی هوش کلامی بر کاهش تعارضات زناشویی و افزایش سازگاری زناشویی زوجین تأثیر معنادار دارد. تحلیل داده‌ها در سه مرحله پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری دوماهه نشان داد که میانگین تعارضات زناشویی در گروه آزمایش پس از مداخله کاهش و میانگین سازگاری زناشویی افزایش یافته است. این نتایج نشان‌دهنده اثربخشی پایدار بسته طراحی‌شده است و نشان می‌دهد که آموزش هوش کلامی می‌تواند به بهبود روابط کلامی، کاهش سوء تفاهم‌ها و افزایش همدلی میان زوجین منجر شود. یافته‌های این مطالعه همسو با الگوهای ارتباطی زوج‌درمانی معاصر است که تأکید دارند ارتقای مهارت‌های زبانی و گفتاری می‌تواند چرخه‌های منفی تعاملات را به الگوهای مثبت و سازنده تبدیل کند (Girma Shifaw, 2024).

در توضیح این نتایج می‌توان گفت که هوش کلامی شامل توانایی استفاده مؤثر از واژگان، ساخت پیام‌های روشن، درک بار معنایی کلمات و شناخت موقعیت‌های گفتاری است. آموزش این مهارت‌ها در قالب تمرین‌های مبتنی بر بازخورد شنیداری و گفت‌وگوهای همدلانه، باعث کاهش پاسخ‌های هیجانی منفی و تقویت حل مسئله مشارکتی در زوجین می‌شود. این الگو با نتایج پژوهش (Paul et al., 1988) سازگار است که نشان داد روانی گفتار و ساختار گفت‌وگوهای شخصی درون رابطه زناشویی می‌تواند پیش‌بینی‌کننده سازگاری زناشویی باشد. به همین ترتیب، مطالعه (Aspara et al., 2018) نیز بیان می‌کند که انواع هوش، به‌ویژه هوش کلامی و هیجانی، از قوی‌ترین شاخص‌ها برای پیش‌بینی دوام ازدواج و کاهش احتمال طلاق محسوب می‌شوند.

همچنین، یافته‌های مطالعه حاضر با نتایج پژوهش (Valentina et al., 2021) مطابقت دارد که نشان داد میان هوش هیجانی و رضایت زناشویی

رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. از آنجاکه هوش کلامی با هوش هیجانی هم‌پوشانی دارد، افزایش توانایی در بیان مؤدبانه احساسات، گوش دادن فعال و انتخاب واژگان غیرتهاجمی در موقعیت‌های تعارض‌آمیز می‌تواند سطح سازگاری و رضایت را افزایش دهد (Abiodun et al., 2022). افزون بر آن، مطالعه (Aidoo et al., 2024) تأیید کرد که هوش هیجانی و مهارت‌های ارتباطی در میان زوج‌های دارای تحصیلات بالا، پیش‌بینی‌کننده قوی سازگاری زناشویی هستند، یافته‌ای که با نتایج پژوهش حاضر هم‌سو است.

از منظر فرهنگی و اجتماعی، یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که هوش کلامی می‌تواند نقش تعدیل‌کننده‌ای در اثر عوامل فرهنگی-اقتصادی بر تعارضات زناشویی ایفا کند. همان‌طور که (Allendorf, 2017) و (Yoo, 2022) نشان داده‌اند، تفاوت نقش‌های جنسیتی و انتظارات فرهنگی می‌تواند تنش‌های گفتاری را تشدید کند. در چنین زمینه‌هایی، ارتقای هوش کلامی به زوجین کمک می‌کند تا از طریق گفت‌وگوهای منطقی و احترام‌آمیز، چارچوب‌های فرهنگی را بازتعریف کرده و تعاملات خود را از حالت تقابل به همکاری سوق دهند.

نتایج حاضر همچنین با یافته‌های (Chiang & Bai, 2022) هم‌خوانی دارد که بیان می‌کند کیفیت رابطه زناشویی تأثیر متقابلی بر روابط والد-فرزند و سلامت هیجانی اعضای خانواده دارد. کاهش تعارضات زناشویی از طریق آموزش‌های کلامی، نه تنها موجب ارتقای کیفیت رابطه زوجین می‌شود، بلکه اثرات مثبتی بر سلامت روان فرزندان نیز دارد (Gong et al., 2023). در پژوهش (Craft et al., 2021) نیز نشان داده شد که تعارضات مکرر والدین می‌تواند رشد هیجانی و شناختی کودکان را مختل کند، در حالی که تعاملات مثبتی بر زبان همدلانه این آسیب را کاهش می‌دهد.

پژوهش‌های داخلی نیز یافته‌های مشابهی را گزارش کرده‌اند. (Pour, 2024) دریافت که طرحواره‌های ناسازگار اولیه و

تأکید کرده‌اند که هوش مدیریتی و اقتصادی نیز با ابعاد تصمیم‌گیری عقلانی و ارتباطی در روابط میان‌فردی پیوند دارد.

از منظر روان‌شناسی مثبت‌نگر، نتایج مطالعه حاضر هم‌خوانی چشمگیری با یافته‌های (Nikolaev & McGee, 2016) دارد که بیان می‌کند سطح بالاتر هوش کلامی با احساس شادکامی و رضایت بیشتر از زندگی رابطه دارد. از سوی دیگر، (Anghel, 2016) و (Anhang et al., 2017) نشان دادند که افراد دارای هوش هیجانی و کلامی بالا در روابط خود احساس امنیت عاطفی بیشتری تجربه می‌کنند و در مواجهه با تعارض‌ها، از راهبردهای ارتباطی سالم‌تری استفاده می‌کنند.

در بررسی تطبیقی نتایج با پژوهش‌های بومی، (Mohammadi & Saadati Shami, 2019) گزارش کرد که مداخلات شناختی-رفتاری با هدف بهبود باورهای هوشی موجب ارتقاء حافظه کاری و مهارت‌های ارتباطی می‌شود. این یافته با اثربخشی بسته هوش کلامی حاضر در بهبود خودآگاهی زبانی و اصلاح الگوهای گفتاری ناسازگار مطابقت دارد. همچنین، پژوهش (Sadeghi Meyab et al., 2022) نشان داد که آموزش‌های پیش از ازدواج مبتنی بر عوامل خطر ساز و رویکرد شناختی-رفتاری، تاب‌آوری و کیفیت زندگی زوج‌های نامزد را افزایش می‌دهد که در راستای یافته‌های حاضر مبنی بر تأثیر آموزش هدفمند بر ارتقای سازگاری است.

از دیدگاه جامعه‌شناختی، مطالعه (Sudani et al., 2012) تأکید کرده است که زوج‌درمانی هیجان‌مدار از طریق بازسازی الگوهای ارتباطی و کاهش هیجانات منفی، می‌تواند پیامدهای منفی ناشی از خیانت زناشویی را کاهش دهد. یافته حاضر نیز از این نظر قابل توجه است که آموزش هوش کلامی مشابه همان فرایند بازسازی ارتباطی عمل می‌کند. به همین صورت، پژوهش (Abdolmaleki & Azadeh, 2015) نیز گزارش کرد که ناتوانی در بیان احساسات و ضعف در گفت‌وگو از عوامل مؤثر در بروز خیانت است، بنابراین

تاب‌آوری روان‌شناختی به‌طور غیرمستقیم بر کیفیت روابط زناشویی تأثیر می‌گذارد و مداخلاتی مانند آموزش مهارت‌های هوشی می‌توانند این الگوها را تعدیل کنند. همچنین (Nazari, 2024) نشان داد که زوج‌درمانی رفتاری-تلفیقی (IBCT) از طریق تقویت درک هیجانات و اصلاح گفت‌وگوهای ناسازگار، صمیمیت و سازگاری زناشویی را ارتقاء می‌دهد.

مطالعه حاضر با نتایج (Sharif Nia et al., 2023) نیز هم‌راستا است که نقش میانجی ذهنیت‌های طرحواره‌ای در رابطه بین ناملايمات کودکی و تعارضات زناشویی را تأیید کرد. در همین راستا، می‌توان گفت که هوش کلامی با افزایش توانایی افراد در بازشناسی هیجانات و بازسازی معناهای منفی در گفت‌وگو، به اصلاح طرحواره‌های ناسازگار و بهبود الگوی ارتباطی میان همسران کمک می‌کند.

از دیدگاه شناختی-تربیتی، پژوهش (Roghani et al., 2024) نشان داد که آموزش مداخله روانی-تربیتی مبتنی بر هوش سیال باعث بهبود تنظیم هیجان در کودکان دارای اختلالات توجه می‌شود. این یافته به‌صورت استعاری در سطح روابط زناشویی نیز قابل تعمیم است؛ زیرا در موقعیت‌های تعارضی، توانایی تنظیم هیجان و استفاده از زبان غیرتهاجمی در کنترل تعارض مؤثر است. همچنین، نتایج مطالعه (Zoli et al., 2024) درباره اثر آموزش هوش متبلور بر ارتقای هوش اجتماعی-فرهنگی نیز مؤید این دیدگاه است که آموزش‌های هوشی چندبعدی می‌توانند مؤلفه‌های ارتباطی را بهبود بخشند.

به علاوه، یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج (Saadati Shami, 2023) و (Goran Savadkoobi et al., 2023) سازگار است که نشان دادند مداخلات شناختی مبتنی بر هوش موجب بهبود تمرکز، خودنظم‌دهی و عملکرد ارتباطی می‌شوند. این مهارت‌ها در موقعیت‌های زناشویی به افزایش تحمل هیجانی و تقویت ارتباط همدلانه منجر می‌گردند. در همین راستا، (Marvat et al., 2022) و (Ghaebi Mahandoost et al., 2022)

آموزش هوش کلامی می‌تواند رویکردی پیشگیرانه برای حفظ وفاداری در روابط زناشویی باشد.

از منظر فرهنگی-دینی، مطالعه (Faghih Aram et al., 2018) نشان داد که هوش فرهنگی و هوش معنوی با شکل‌گیری هویت اجتماعی سالم و تعامل سازنده ارتباط دارد. در نتیجه، می‌توان استنباط کرد که هوش کلامی نیز به‌عنوان یکی از نمودهای هوش فرهنگی، در ایجاد تفاهم و احترام متقابل در روابط زوجین مؤثر است. این دیدگاه با یافته‌های (Navabinejad et al., 2024) هم‌راستا است که نقش میانجی هوش هیجانی را در کاهش گرایش به خیانت تأیید می‌کند.

در یک جمع‌بندی کلی، یافته‌های پژوهش حاضر با اکثریت مطالعات پیشین همسو است و بر این نکته تأکید دارد که آموزش مهارت‌های هوشی، به‌ویژه هوش کلامی، با کاهش تعارضات و افزایش سازگاری زناشویی همراه است. این نتایج از نظر نظری نشان می‌دهد که هوش کلامی نه تنها ابزاری برای تبادل اطلاعات بلکه سازوکاری برای تنظیم هیجانات، بازسازی معنا و ارتقای کیفیت تعاملات است. از نظر عملی نیز یافته‌ها تأکید دارند که آموزش نظام‌مند این مهارت‌ها می‌تواند به‌عنوان رویکردی مکمل در برنامه‌های زوج‌درمانی، آموزش پیش از ازدواج و مداخلات خانوادگی به کار گرفته شود (Parsakia et al., 2023).

پژوهش حاضر همانند سایر مطالعات، دارای محدودیت‌هایی است. نخست آن‌که نمونه پژوهش شامل ۲۴ زوج مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره در شهر تهران بود؛ بنابراین تعمیم نتایج به سایر مناطق جغرافیایی یا گروه‌های فرهنگی متفاوت باید با احتیاط صورت گیرد. دوم، ارزیابی‌ها عمدتاً بر اساس ابزارهای خودگزارشی انجام شد که ممکن است تحت تأثیر تمایل به پاسخ‌دهی اجتماعی قرار گرفته باشد. سوم، دوره پیگیری پژوهش محدود به دو ماه بود و پایداری اثر مداخله در بازه‌های زمانی طولانی‌تر مورد بررسی

قرار نگرفت. چهارم، تفاوت‌های فردی مانند ویژگی‌های شخصیتی و سابقه مشکلات زناشویی در تحلیل نهایی کنترل نشدند. همچنین، کیفیت اجرای جلسات آموزشی ممکن است در اثر تفاوت‌های مربیان یا شرایط محیطی دچار تغییراتی شده باشد.

برای افزایش اعتبار و غنای یافته‌ها، پیشنهاد می‌شود مطالعات آینده از روش‌های ترکیبی مانند مشاهده میدانی و مصاحبه‌های چندمرحله‌ای استفاده کنند تا ابعاد عمیق‌تری از فرایند یادگیری مهارت‌های کلامی در روابط زناشویی آشکار شود. همچنین، اجرای پیگیری‌های طولانی‌مدت (۶ تا ۱۲ ماه) می‌تواند اطلاعات دقیقی درباره پایداری تأثیر مداخله ارائه دهد. پیشنهاد دیگر، مقایسه اثربخشی بسته هوش کلامی با سایر مداخلات نظیر آموزش هوش هیجانی یا درمان متمرکز بر هیجان است تا سهم نسبی هر مؤلفه در بهبود روابط مشخص گردد. علاوه بر این، مطالعات آینده می‌توانند تفاوت‌های جنسیتی، سطح تحصیلات، و وضعیت اقتصادی زوجین را به عنوان متغیرهای تعدیل‌گر در مدل‌های تحلیلی در نظر گیرند.

بر اساس نتایج این پژوهش، توصیه می‌شود بسته آموزشی هوش کلامی در برنامه‌های آموزشی مراکز مشاوره خانواده، دانشگاه‌ها و سازمان‌های فرهنگی ادغام شود. این بسته می‌تواند به‌صورت گروهی، آنلاین یا حضوری اجرا گردد و در قالب دوره‌های پیش از ازدواج یا بازآموزی زوجین به کار گرفته شود. همچنین، مشاوران خانواده می‌توانند از محتوای این بسته برای تقویت مهارت‌های گفت‌وگویی، شنیدن فعال و بیان همدلانه استفاده کنند. پیشنهاد می‌شود وزارت آموزش و پرورش و سازمان نظام روان‌شناسی کشور، آموزش مهارت‌های کلامی را به‌عنوان بخشی از مهارت‌های زندگی در برنامه‌های عمومی ارتقای سلامت روانی خانواده بگنجانند. استفاده از رسانه‌های دیجیتال و بازی‌های تعاملی برای تمرین مهارت‌های گفتاری نیز می‌تواند ابزار مؤثری در گسترش این آموزش‌ها در جامعه باشد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ گونه تضاد منافع وجود ندارد.

حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش یاری رساندند تشکر و

قدردانی می گردد.

References

- Anhange, S., Iortsughun, S., Kwaghegbah, A., Aondona, A., & Iorwuese, P. (2017). Emotional intelligence, happiness, hope and marital satisfaction among married people in Makurdi Metropolis, Nigeria. *Gender and Behaviour*, 15(3), 9752-9766. <https://journals.co.za/doi/abs/10.10520/EJC-c42c200c4>
- Aspara, J., Wittkowski, K., & Luo, X. (2018). Types of intelligence predict likelihood to get married and stay married: Large-scale empirical evidence for evolutionary theory. *Personality and individual differences*, 122, 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.09.028>
- Batool, S. S., & Kbalid, R. (2009). Role of emotional intelligence in marital relationship. *Pakistan Journal of Psychological Research*, 43-62. <https://pjpr.scione.com/newfiles/pjpr.scione.com/456/71-67-1-PB-456-PJPR.pdf>
- Chiang, S. C., & Bai, S. (2022). Reciprocal influences among marital relationship, parent-adolescent relationship, and youth depressive symptoms. *Journal of marriage and family*, 84(4), 962-981. <https://doi.org/10.1111/jomf.12836>
- Chung, G. S. K., Chan, X. W., Lanier, P., & Wong, P. Y. J. (2023). Associations between work-family balance, parenting stress, and marital conflicts during COVID-19 pandemic in Singapore. *Journal of Child and Family Studies*, 32(1), 132-144. <https://doi.org/10.1007/s10826-022-02490-z>
- Craft, A. L., Perry-Jenkins, M., & Newkirk, K. (2021). The implications of early marital conflict for Children's development. *Journal of Child and Family Studies*, 30, 292-310. <https://doi.org/10.1007/s10826-020-01871-6>
- Faghih Aram, B., Moradi, S., & Kazemi, M. (2018). The Relationship Between Cultural Intelligence and Spiritual Intelligence with the Social Identity of Students. *Islamic Perspective on Educational Sciences*, 6(11), 129-150. <https://www.sid.ir/paper/257832/en>
- Fathi, M., Fekr Azad, H., Ghaffari, G., & Bolhari, J. (2013). Identifying the Underlying Factors of Marital Infidelity in Men. *Social Welfare*, 13(51), 109-131. <https://refahj.uswr.ac.ir/article-1-1372-en.html>
- Ghaebi Mahandoost, M. R., Ghadami, M., Saadati Shami, A., & Rezaei, S. (2022). Islamic Managerial Intelligence and the Successful Intelligence of Exceptional School Principals. *Iranian Political Sociology*, 5(11), 4551-4566. https://jou.spsiran.ir/article_157788_en.html?lang=en
- Girma Shifaw, Z. (2024). Marital communication as moderators of the relationship between marital conflict resolution and marital satisfaction. *The American Journal of Family Therapy*, 52(3), 249-260. <https://doi.org/10.1080/01926187.2022.2089404>
- Gong, Q., Kramer, K. Z., & Tu, K. M. (2023). Fathers' marital conflict and children's socioemotional skills: A moderated-mediation model of conflict resolution and parenting. *Journal of Family Psychology*, 37(7), 1048. <https://doi.org/10.1037/fam0001102>
- Goran Savadkoobi, L., Kamyabi, M., & Saadati Shami, A. (2023). The Effectiveness of Metacognitive Skills Training on Increasing Fluid Intelligence in Junior High School Students. *Sociology of Education*, 9(1), 424-440. <https://ensani.ir/fa/article/590987/>
- Khandan, A.-A. (2005). A Look at the Dimensions of the Theory of Innate Disposition and the Innateness of Language. *Qabasat*(36), 10-36.
- Abdolmaleki, M., & Azadeh, M. (2015). A Qualitative Study of Marital Infidelity Relationships. *Strategic Studies of Sports and Youth*, 13(24), 115-128.
- Abiodun, K., Ogunwuyi, B., Olaiya, S., & Araromi, C. (2022). Emotional intelligence and marital satisfaction of Christian couples in CAC, Nigeria. *Applied Journal of Economics, Management and Social Sciences*, 3(3), 10-16. <https://doi.org/10.53790/ajmss.v3i3.59>
- Aidoo, E. B., Mensah, R. O., & Oteng, B. (2024). Marital satisfaction of college of education tutors within the greater Accra region: the influence of emotional intelligence and other factors. *Cogent Education*, 11(1), 2389324. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2389324>
- Allendorf, K. (2017). Conflict and compatibility? Developmental idealism and gendered differences in marital choice. *Journal of marriage and family*, 79(2), 337-355. <https://doi.org/10.1111/jomf.12339>
- Anghel, T. C. (2016). Emotional intelligence and marital satisfaction. *Journal of Experiential Psychotherapy*, 19(3), 14-19. https://www.jep.ro/images/pdf/cuprins_reviste/75_art_3.pdf

- Rosiña, E., Bermejo, M. L., del Barco, M., & Sanchez-Martin, J. (2020). Multiple Intelligences Analysis and Emotional Implications in STEM Education for Students up to K-12. In *Examining Multiple Intelligences and Digital Technologies for Enhanced Learning Opportunities* (pp. 261-280). IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-7998-0249-5.ch013>
- Saadati Shami, A. (2023). The Effectiveness of Math Skills Training on Increasing Crystallized Intelligence in Secondary School Students of Shahed Schools. *Psychological Dynamics in Mood Disorders*, 2(4), 136-152. <https://doi.org/10.61838/kman.pdmd.2.4.14>
- Saadati Shami, A., & Mousavi Fazli, A. (2022). The Effectiveness of Training Skilled Perceptual Skills and Attentional Skills on Reducing Attention Disorders in Students with Attention Deficit Disorder. *Quran and Medicine*, 7(3), 181-196. <https://sid.ir/paper/1116679/en>
- Saadati Shami, A., & Zahmatkesh, Y. (2022). Introducing a Tool: Development and Standardization of the First Version of the Multidimensional Skilled Fluid Intelligence Test (MMFIT) for Children Aged 7 to 9 Years. *Childhood Health and Education*, 3(2), 57-84. <https://jeche.ir/article-1-85-en.html>
- Sadeghi Meyab, A., Shafiabadi, A., Shiavandi Chaliceh, K., Saadati Shami, A., & Jafari, A. (2022). The Effectiveness of Pre-Marital Education Based on Risk Factors with a Cognitive-Behavioral Approach on Resilience and Quality of Life of Engaged Couples. *Biannual Journal of Clinical Psychology & Personality*, <https://civilica.com/doc/1842726/>
- Shams, S., Saadati Shami, A., & Kazemi, A. A. (2025). Standardization of the Skilled Multiple Crystallized Intelligence Test (MMCTI) for the Age Group of 4 to 6 Years. *Sociology of Education*, 11(2), 1-16. <https://iase-jrn.ir/index.php/se/article/view/538>
- Sharif Nia, M., Heshmati, R., & Hashemi, T. (2023). The Mediating Role of Schema Modes in the Relationship Between Childhood Adversities and Marital Conflicts in Individuals with Symptoms of Psychopathology. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal*, 12(11), 11-20. <https://frooyesh.ir/article-1-4781-fa.html>
- Sudani, M., Karimi, J., Mehrabizadeh Honarmand, M., & Nisi, A. K. (2012). The Effectiveness of Emotionally Focused Couple Therapy on Reducing the Injuries Caused by Spouse Infidelity. *Journal of Behavioral Science Research*, 10(4), 258-266. <https://ensani.ir/fa/article/317817/>
- Valentina, E. A., Chinyere, E. E., & Azuji, I. M. (2021). Emotional intelligence as correlate of marital satisfaction of married teachers in public secondary schools in Anambra State. *World Journal of Innovative Research*, 10(4), 122-127. https://www.wjir.org/download_data/WJIR1004033.pdf
- Wraw, C., Deary, I. J., Der, G., & Gale, C. R. (2016). Intelligence in youth and mental health at age 50. *intelligence*, 58, 69-79. <https://doi.org/10.1016/j.intell.2016.06.005>
- Yoo, J. (2022). Gender role ideology, work-family conflict, family-work conflict, and marital satisfaction among Korean dual-earner couples. *Journal of Family Issues*, 43(6), 1520-1535. <https://doi.org/10.1177/0192513X211026966>
- Yousefi, S., & Salahi, A.-A. (2020). The Relationship Between Gardner's Multiple Intelligences and Marital Satisfaction. *Iranian Journal of Psychology & Behavioral Sciences*(21), 1-9. <https://www.noormags.ir/view/en/articlepage/1821147/>
- Yu, X., & Liu, S. (2021). Female labor force status and couple's marital satisfaction: a Chinese analysis. *Frontiers in* <https://www.magiran.com/paper/332672/a-glance-at-the-aspects-of-the-theory-of-human-innate-nature-and-the-innateness-of-language?lang=en>
- Logsdon, A. F., Rhea, E. M., Reed, M., Banks, W. A., & Erickson, M. A. (2021). The neurovascular extracellular matrix in health and disease. *Experimental Biology and Medicine*, 246(7), 835-844. <https://doi.org/10.1177/1535370220977195>
- Marvat, K., Dortaj, F., Saadati Shami, A., & Abolmaali Alhosseini, K. (2022). The Lived Experience of Experts from Economic Intelligence: A Phenomenological Study. *Psychological Science*, 21(115), 1391-1408. <https://doi.org/10.52547/JPS.21.115.1391>
- Mohammadi, N., & Saadati Shami, A. (2019). The Effectiveness of Cognitive-Behavioral Therapy on Intelligence Beliefs and Working Memory in Female Students. *Islamic Lifestyle Centered on Health*, 3(5), 276-283. <https://www.magiran.com/paper/2770186/the-effectiveness-of-cognitive-behavioral-therapy-on-intelligence-beliefs-and-working-memory-in-female-students?lang=en>
- Naeem, B., Aqeel, M., & de Almeida Santos, Z. (2021). Marital conflict, self-silencing, dissociation, and depression in married madrassa and non-madrassa women: a multilevel mediating model. *Nature-Nurture Journal of Psychology*, 1(2), 1-11. <https://doi.org/10.53107/nnjp.v2i2.23>
- Navabinejad, S., Rostami, M., & Parsakia, K. (2024). The Mediating Role of Emotional Intelligence In The Relationship Between Marital Conflicts And Tendency To Marital Infidelity In Couples. *Journal of Assessment and Research in Applied Counseling*, 5(1), 1-8. <https://doi.org/10.61838/kman.jarac.5.1.1>
- Nazari, H. (2024). *The Effectiveness of Integrative Behavioral Couple Therapy (IBCT) on Intimacy and Marital Adjustment in Order to Improve Family Functioning in Couples Experiencing Emotional Divorce* Khatam University, Faculty of Humanities].
- Nikolaev, B., & McGee, J. J. (2016). Relative verbal intelligence and happiness. *intelligence*, 59, 1-7. <https://doi.org/10.1016/j.intell.2016.09.002>
- Parsakia, K., Rostami, M., & Saadati, S. M. (2023). The Relationship between Emotional Intelligence and Marital Conflicts Using Actor-Partner Interdependence Model. *Journal of Psychosociological Research in Family and Culture*, 1(1), 23-28. <https://doi.org/10.61838/kman.jpfc.1.1.6>
- Paul, E. L., White, K. M., Speisman, J. C., & Costos, D. (1988). Marital conflict and adjustment: Speech nonfluencies in intimate disclosure. *The Journal of Genetic Psychology*, 149(2), 175-189. <https://doi.org/10.1080/00221325.1988.10532151>
- Pour Meqdad, S., DokaneieFard, F., & Behboodi, M. (2024). Predicting Marital Relationship Quality and Marital Adjustment Based on Early Maladaptive Schemas and Resilience in Married Women. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal*, 13(7), 81-90. <https://frooyesh.ir/article-1-4835-en.html>
- Roghani, F., Saadati Shami, A., Abdollahpour, A., & Hashemi, N. (2024). The Effectiveness of the Skilled Fluid Intelligence Psycho-Educational Intervention Package on Cognitive Emotion Regulation in Children with Attention Deficit Hyperactivity Disorder. *Psychological Dynamics in Mood Disorders*, 2(3), 189-202. <https://doi.org/10.61838/kman.pdmd.3.2.16>

psychology, 12, 69146.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.691460>

Zoli, M., Saadati Shami, A., & Kazemi, A. A. (2024). The Effectiveness of the Skilled Crystallized Intelligence Psycho-Educational Intervention on Increasing Socio-Cultural Intelligence. <https://iase-jrn.ir/index.php/se/article/download/506/506>